

Gäller för: Verksamhet Medicin barn

Giltig från: 2025-12-02

Innehållsansvar: Hannah Sjöstedt, (hansj3), Sektionschef

Giltig till: 2027-12-02

Granskad av: Martin Klasson, (markl32), Vårdenhetschef

Godkänd av: Joanna Pestalozzi, (joape14), Verksamhetschef

Läkemedel som får ges av sjuksköterska utan särskild ordination på Akutmottagning barn

Förändringar sedan föregående version

Justering av doser av paracetamol för att harmonisera med ePed.

Fentanyl intranasalt kan ges enligt detta dokument utan läkarordination.

Bakgrund och syfte

Rutiner när det gäller läkemedel som får ges av sjuksköterska utan särskild ordination på Akutmottagning barn.

Utförande

Läkemedel som får ges av sjuksköterska utan särskild ordination på Akutmottagning barn

Efter bedömning av sjuksköterska får läkemedel delas ut enligt nedanstående ordination (SOSFS 2000:1).

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i journalsystemet om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från styrdokumentet rapporteras i MedControl PRO.

Indikation	Läkemedel	Vikt/ålder	Dos	Intervall	Kontra-indikation	Anmärkning
Anafylaxi	Adrenalin injektion Intramuskulär t Injektionsvätska 1 mg/ml	1-10 kg	0,1mg=0,1ml	1 gång		
		11-20 kg	0,2 mg=0,2ml			
		21-30 kg	0,3mg=0,3ml			
		>31 kg	0,4mg=0,4ml			
Andningsbesvär	Inhalation		I Maxin med mask:	Upprepas 1 gång efter 15 minuter	Hjärt-sjukdom	I Maxin vid flödning: Inhalations-tiden dubbleras, administreras 1-2 cm från mun/näsa. Inhalation i tracheostomi: i Ailos via Bills adapter Tracheostomi: se Barium dokument 16979 Aiolos kopplas till O2-uttag, trycket 2,2 bar.
Astma	Adrenalin , injektionsvätska 1 mg/ml	< 6 månader	1 minut			
Astma	Ventoline , lösning för nebulisator 5 mg/ml	> 6 månader och < 35 kg	1 minut			
Astma	Ventoline , lösning för nebulisator 5 mg/ml	> 35 kg	2 minuter			
Pseudokrupp	Adrenalin , injektionsvätska 1 mg/ml	Alla	1 minut			
Obstruktiv bronkit	Adrenalin , injektionsvätska 1 mg/ml	< 6 månader	1 minut			
Obstruktiv bronkit	Ventoline , lösning för nebulisator 5 mg/ml	> 6 månader och < 35 kg	1 minut			
Obstruktiv bronkit	Ventoline , lösning för nebulisator 5 mg/ml	> 35 kg	2 minuter			

Indikation	Läkemedel	Vikt/ålder	Dos	Intervall	Kontra-indikation	Anmärkning
Astma försämrat av förkylning eller annan orsak	Airomir , inhalationsspray 0,1 mg/puff (blå förpackning)	0-5 år	Lättare andningsbesvär: 1-2 puffar	Vid behov		Med barnets egen inhalator eller Vortex från barnakuten.
		Barn < 2 år	Gul prio: 4 puffar	Kan upprepas 1 gång efter 30 minuter.		För varje puff skall barnet ta 5-6 normala andetag i spacern.
		Barn > 2 år	Gul prio: 4-6 puffar			Ge Astma-behandling hemma Föräldra-information
Astma försämrat av förkylning eller annan orsak	Atrovent , inhalationsspra, 20 mikrogr/puff	Barn <2 år Barn >2 år	Ge 2 puffar Ge 4 puffar			
Astma försämrat av förkylning	Flutide , inhalationsspray 125 µg/puff (orange förpackning)	0-5 år	2 puffar morgon och kväll	1 gång morgon och kväll.		Med barnets egen inhalator. Ge en dos Airomir 20 minuter innan. För varje puff skall barnet ta 5-6 normala andetag i spacern. Ge Astma-behandling hemma Föräldra-information

Indikation	Läkemedel	Vikt/ålder	Dos	Intervall	Kontra-indikation	Anmärkning
Feber >38,5 grader och påverkad	Aktiv substans: Paracetamol Läkemedelsform : Mixtur, munsönderfallande, Brustablett, tablett eller suppositioner.	Alla	Oralt: max 15 mg/kg Rektalt: max 15 mg/kg	Var 6 timme, totalt 3 gång. Maxdos paracetamol per dygn 60 mg/kg		Oral administrering är förstahandsvalet för barn över 1 år. Anges som normaldos på Farmaka Lathund.
Feber >38,5 grader och påverkad	Aktiv substans: Ibuprofen Läkemedelsform : Mixtur, tablett eller suppositioner.	> 6 månader	Oralt eller rektalt: 10 mg/kg	Var 8 timme, totalt 3 gång. Maxdos per dygn 30 mg/kg	Misstänkt akut buk NSAID redan givna.	Ta temp på barnakuten innan administrering.
Främmande kropp i näsa	Nezeril , näsdroppar	Se Nästäppa	Se Nästäppa	1 gång		
Förgiftning	Carbomix , grandulat till oral suspension.	< 12 år > 12 år	10-20 g = 60-120 ml 25-50 g = 150-300 ml	1 gång	Intag av frätande, etsande (syra, soda, lut) eller petroleumprodukter, vid kramprisk eller sänkt medvetande	
Förstoppning	Klyx , Rektallösning, 1mg/ml+250mg/ml	1-2 år > 2 år	Rektalt 120 ml: ½ klyksma 1 klyksma	Alla max: 1 gång	Misstänkt akut buk, långvarig sjukdom eller besvär.	

Indikation	Läkemedel	Vikt/ålder	Dos	Intervall	Kontra-indikation	Anmärkning
Förstoppning	Resulax , rektallösning, 8,5g	6 mån- 1 år	Rektalt: 1 ampull	1 gång	Långvarig sjukdom, besvär eller misstänkt akut buk.	Tillfälliga förstoppningsb esvär i samband med matintroduktio n. Hänvisas till VC efteråt för uppföljning.
Gastrit	Novaluzid , Tuggtablett	> 12 år	1 tablett	1 gång		Hänvisas till VC efteråt för uppföljning och vidare behandling.
Gastroenterit	Ondansetron , Oral lösning 0,8 mg/ml	> 1 år	0.2 ml/kg	1 gång	Svår dehydrerin g, Blodig-, galla- eller faeseskräk ning. Blodig diarré. Tidigare bukoperati on. Annan sjukdom.	Ges om ≥ 4 kräkning, inom senaste 2 timmarna OCH ≥ 1 diarré under sjukdomsförlo ppet.

Indikation	Läkemedel	Vikt/ålder	Dos	Intervall	Kontra-indikation	Anmärkning
Nästappa, nässpolning	Natriumklorid , solvens, 9mg/ml	alla	0,5-1ml i vardera näsborre	Max 6 gånger.		
Nästappa	Nezeril , näsdroppar					För att erhålla Nezeril 0,1 mg/ml: *Späd 1 ampull Nezeril 0,25 mg/ml med 0,15 ml NaCl
	0,1 mg/ml*	0-6 månader	1 droppe i vardera näsborre	1 gång		
	0,1 mg/ml*	> 6 månader- < 2 år	2 droppar i vardera näsborre	1 gång		
	0,25mg/ml	2 – 7 år	2 droppar i vardera näsborre	2-3 gånger/dygn		
	0,25mg/ml	7-10 år	1 endosbehållare i vardera näsborren	2-3 gånger/dygn		
	0,5 ml/ml	> 10 år	1 endosbehållare i vardera näsborren	2-3 gånger/dygn		
Slag mot näsan	Nezeril , näsdroppar	Se Nästäppa	Se Nästäppa	1 gång		

Indikation	Läkemedel	Vikt/ålder	Dos	Intervall	Kontra-indikation	Anmärkning
Smärtlindring inför venpunktion	Emla/Tapin Kräm 25 mg/g + 25 mg/g	0-3 månader	Utvärtes, max: 1 g, högst 1 timme	1 gång		
		3-12 månader	2 g/dygn, högst 1 timme	Maxdos kan spridas över dygnet		
		1-6 år	10 g/dygn, max 1-5 timmar	Maxdos kan spridas över dygnet		
		6-18 år	20 g/dygn max 1-5 timmar	Maxdos kan spridas över dygnet		
Smärtlindring inför suturering	LAT-gel Gel 4% lidocain	>1 månad	0,1ml/kg, max 3 ml. Låt verka 20-30 min.	-		
Smärta, akut debut	Aktiv substans: Diklofenak Läkemedelsform : Tablett eller suppositioner.	8-24 kg > 25 kg	25 mg 50 mg Både oralt och rektalt	1 gång	NSAID redan given. Blödningsbenägenhet, hjärtsvikt, njursjukdom NSAID intolerans, salicylsyre-allergi, misstänkt akut buk	Vid akut debut av smärta: Kan ges i kombination med paracetamol, akut debut, angivet som "Förstagångsdos vid smärta" på Farmaka Lathunden.
Smärta	Aktiv substans: Ibuprofen Läkemedelsform : Mixtur, tablett eller suppositioner.	> 6 månader	10 mg/kg	Var 8e timme, totalt 3 gång. Maxdos per dygn 30 mg/kg	NSAID redan given. Blödningsbenägenhet, hjärtsvikt,	Vid akut debut av smärta: Kan ges i kombination med paracetamol, akut debut, angivet som

					njur-sjukdom NSAID-intolerans, salicylsyre-allergi, misstänkt akut buk	”Förstagångsdos vid smärta” på Farmaka Lathunden.
--	--	--	--	--	---	---

Indikation	Läkemedel	Vikt/ålder	Dos	Intervall	Kontra-indikation	Anmärkning
Smärta	Glukos 30% Injektionsvätska 300 mg/ml, lösning glukos, ampull 10 ml.	0-12 månader	Oralt 1 ml	Kan upprepas 1-2 gånger		Ge halva dosen 2 minuter före ingreppet, resten portioneras ut under ingreppet, fördel: samtidigt suga på napp.
Smärta	Aktiv substans: Paracetamol Läkemedelsform : Mixtur, munsönderfallande, brustablett, tablett, suppositioner.	Alla	Max 15 mg/kg	Var 6e timme. 3 gång totalt. Maxdos paracetamol per dygn 100 mg/kg	Överkänslighet, lever-, hjärt- eller njursvikt. Malnutrition samt intorkning	Oral administrering är förstahandsvalet Angivet som, ”Normaldos” på Farmaka Lathunden.
Smärta, akut debut	Aktiv substans: Paracetamol Läkemedelsform : Mixtur, munsönderfallande, brustablett, tablett, suppositioner.	Alla	40 mg/kg	1 gång Maxdos paracetamol per dygn 100 mg/kg	Överkänslighet, lever-, hjärt- eller njursvikt. Malnutrition samt intorkning	Oral administrering är förstahandsvalet. Angivet som, ”Förstagångsdos vid smärta” på Farmaka Lathunden. Kan ges i kombination med Diklofenak eller ibuprofen.

Indikation	Läkemedel	Vikt/ålder	Dos	Intervall	Kontra-indikation	Anmärkning
Smärta, svår	Oxynorm , oralt 1 mg/ml Oral lösning 1 mg/ml	Barn över 1 år > 25 kg kan maxdos inträffa.	Oralt 0,1-0,2 mg/ kg 2,5 mg - max 5 mg.	1 dos Max 5 mg	Barn < 1 år Andra opiater eller kodein redan givna. Morfin- intolerans, akuta gall- besvär, misstänkt akut buk	Kan ges i kombination med paracetamol och Diklofenak eller ibuprofen. Se respektive rubrik.
Smärta, svår	Fentanyl , intranasalt 50 mikrogr/ml	>1 år	Intranasalt med MAD: 1,5 mikrogr/k g	Upprepa som tidigast efter 15 min med halverad dos.	Andra opiater eller kodein redan givna. Morfin- intolerans, akuta gall- besvär, misstänkt akut buk	Kan ges i kombination med paracetamol, NSAID och lustgas. Antidot, naloxon.
Smärta, svår	Paracetamol , infusionsvätska, lösning 10 mg/ml	11-50 kg > 50 kg.	Intravenös 15 mg/ kg 1 g	1 dos Maxdos paraceta- mol per dygn 60 mg/kg	Skallskada . Överkänslig- het, lever-, hjärt- eller njursvikt. Malnutriti on samt intorkning, misstänkt akut buk	Kan ges i kombination med opiat. och Diklofenak eller ibuprofen. Se respektive rubrik.
Syrgasbehov pga allmänpåverkan	O2 Medicinsk gas	Alla	Börja med fullt flöde, titrera till pox \geq 95% när patienten stabiliserat s		Hjärt- sjukdom	

Sår	Lidocain 40 mg/ml Lösning för ytanestesi.	Alla	Kompress på sår under 15 minuter. Max 4 mg/kg	1 gång		Buffras, 1 ml natruimbikarbon at med 5 ml lidocain.
Sår	Xylocain gel 2 % 20 mg lidocain är ca 1 ml	Alla	Kompress på sår under 15 minuter. Max 6 mg/kg = 0,3 ml/kg	1 gång		Kan även ges vid smärta i genitalia
Urticaria vid allergisk reaktion	Aerius Oral lösning 0,5 mg/ml	1-5 mån	Oralt: 2,5 ml	1 gång		
Urticaria vid allergisk reaktion	Aerius , mun- sönderfallande tablett	6-11 år 12-16 år	2,5 mg 5 mg	1 gång		

Bilaga/Kopplat dokument

Lathund Farmaka Barnakuten, version 2, september 2019. [Se bilaga](#)

Arbetsgrupp

Katrin Adrian, överläkare, Verksamhet Medicin barn, Drottning Silvias barnsjukhus, Område 1/SU

Jimmy Celind, vårdenhetsöverläkare, Akutmottagning barn, Drottning Silvias barnsjukhus, Område 1/SU

Johanna Röntfors, överläkare, Verksamhet Kirurgi barn, Drottning Silvias barnsjukhus, Område 1/SU

Hannah Sjöstedt, sektionschef, överläkare i akutsjukvård, Verksamhet Medicin barn, Drottning Silvias barnsjukhus, Område 1/SU

Sophia Hertram, barnsjuksköterska, Akutmottagning barn, Verksamhet Medicin barn, Drottning Silvias barnsjukhus, Område 1/SU

Bilaga

Lathund Farmaka

Barnakuten

Farmaka Lathunden används i kombination med Bariumdokumentet ”Läkemedel som får ges av sjuksköterska utan särskild ordination på Barnakuten, DSBUS” Doknr: 32631.

Läkemedel skrivna med **grön rubrik** innefattas av ovanstående dokum Läkemedel med **röd rubrik** kräver skriftlig ordination av läkare.

Paracetamol

Feberdos, 15mg/kg				Smärta, laddningsdos 30–40mg/kg		
Kg	Mixtur 20 mg/ml	Tablett	Supp	Mixtur 20 mg/ml	Tablett	Supp
3	1,5 ml x4			3,5 ml (>1v, fullgången)		60 mg
4	2,5 ml x4		60 mg x4	5 ml (>1v, fullgången)		125 mg
5	3 ml x4		60 mg x4	6 ml		125 mg
6–8	4 ml x4		125 mg x4	7,5 ml		185 mg
9–12	5,5 ml x4		125 mg x4	15 ml	250 mg	310 mg
13–15	8 ml x4		185 mg x4	20 ml	500 mg	500 mg
16–19	10 ml x4	250 mg x4	250 mg x4	25 ml	500 mg	625 mg
20–24	13 ml x4	250 mg x4	310 mg x4	30 ml	750 mg	750 mg
25–30	16 ml x4	250 mg x4	375 mg x4	40 ml	1000 mg	1000 mg
31–34	20 ml x4	500 mg x4	500 mg x4	50 ml	1250 mg	1250 mg
35–42	25 ml x4	500 mg x4	500 mg x4	55 ml	1250 mg	1250 mg
43–49	30 ml x4	750 mg x4	750 mg x4	70 ml	1750 mg	1750 mg
50–	40 ml x4	1000 mg x4	1000 mg x4	80 ml	2000 mg	2000 mg

- Vid hemråd rekommenderas 15mg/kg.
- Laddningsdos vid smärta ges ENDAST som förstagångsdos.
Om barnet redan har tagit Paracetamol hemma ges 20–25mg/kg x4 (vid smärta).
- Rektal administrering endast när oral inte är möjlig.

Ibuprofen

Tabellen visar dos för indikation smärta. Gäller barn >6 månader. Vid feber halveras dosen.

Kg	Mixtur 20 mg/ml	Tablett	Supp
7-10	3,5 ml x 3		
11-14	5 ml x 3	200 mg x 3	125 mg x 3
15-19	7,5 ml x 3	200 mg x 4	125 mg x 4
20-24	10 ml x 3	300 mg x 3	185 mg x 3
25-29	12,5 ml x 3	300 mg x 4	185 mg x 4
30-34	15 ml x 3	400 mg x 3	
>35	20 ml x 3	400 mg x 3	

Diklofenak

Kg	Tablett	Supp
8-24	25 mg	25 mg
25-	50 mg	50 mg

Paracetamol

Kg	Infusion
11-20	15-30 ml
20-33	30-50 ml
33-50	50-75 ml
>50	100 ml

Lidocain

Lösning, 40 mg/ml. Smärtlindring på öppet sår. Buffras: 5 ml lösning + 1 ml natriumbikarbonat. Kompress på såret under 15 minuter.

Xylocain

Gel 2 %. Smärtlindring på öppet sår. Kompress på såret under 15 minuter. Kan även ges vid smärta i genitalia.

Morfin

Injektionsvätska, lösning 1 mg/ml.

1-15 år	0,1 mg/kg = 0,1 ml/kg av morfin 1 mg/ml
---------	---

1 dos får ges av sjuksköterska utan särskild ordination. Max 5 mg = 5 ml av morfin 1 mg/ml.

OxyNorm®

Oral lösning 1 mg/ml. Dos: 0,1 – 0,2 mg/kg (max 5 mg). 1 dos får ges av sjuksköterska utan särskild ordination, vid svår smärta.

Kontraindikationer: samma som för övriga opioider, barn under 1 år.

Glukoslösning 30 %

0-12 månader	1 ml oralt
--------------	------------

Ge halva dosen 2 minuter före ingreppet, resten portioneras ut under ingreppet. Kan upprepas 1-2 gånger. Fördel om barnet samtidigt suger på napp.

Adrenalin

Injektionsvätska, 1 mg/ml. Vid anafylaktisk chock ges intramuskulärt.

<15 kg	0,2 mg = 0,2 ml
15-30 kg	0,3 mg = 0,3 ml
>30 kg	0,4 mg = 0,4 ml

Diazepam

Rektallösning.

<10 kg	5 mg
>10 kg	10 mg

Kontraindikation: Om kramplösande medel redan är givna.

Aerius

Oral lösning 0,5 mg/ml.

1-5 år	2,5 ml
6-11 år	5 ml

Aerius

Munsönderfallande tablett.

6-11 år	2,5 mg
12-16 år	5 mg

Inhalation i Maxin, med mask

Adrenalin	<6 månader	1 minut	Alla
Adrenalin	>6 månader	1 minut	Pseudokrupp
Ventoline	>6 månader <35 kg	1 minut	Astma, Obstruktiv bronkit
Ventoline	>35 kg	2 minuter	Astma, Obstruktiv bronkit

Vid flödning dubblas inhalationstiden, administreras 1-2 cm från mun/näsa.

Kräver läkarordination

Naloxon

Injektionsvätska, lösning 0,4 mg/ml. Antidot mot opioider. Dos: 0,02 mg/kg.

Lustgas

Ges vid ordination av läkare. Administreras av sjuksköterska med lustgasutbildning.

Midazolam

Oralt (max 10-15 mg)	Rektalt (max 7,5-10 mg)	Intravenöst (max 5 mg)
0,3-0,5 mg/kg	0,2-0,3 mg/kg	0,1 mg/kg

OBS! Minst 1,5 timmes övervakning efter senaste dos.

Morfin

Injektionsvätska, lösning, 1 mg/ml

<3 månader	50 µg/kg (0,05 mg/kg = 0,05 ml/kg av morfin 1 mg/ml)
3-11 månader	0,1 mg/kg = 0,1 ml/kg av morfin 1 mg/ml

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Medicin barn

Innehållsansvar: Hannah Sjöstedt, (hansj3), Sektionschef

Granskad av: Martin Klasson, (markl32), Vårdenhetschef

Godkänd av: Joanna Pestalozzi, (joape14), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9774-1570060579-536

Version: 15.0

Giltig från: 2025-12-02

Giltig till: 2027-12-02